

חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג - 1963

1. הזכות לפיצויי פיטורים

(א) מי שעבד שנה אחת ברציפות - ובעובד עונתי שתי עונות בשתי שנים רצופות - אצל מעביד אחד או במקום עבודה אחד ופוטר, זכאי לקבל ממעבידו שפיטרו פיצויי-פיטורים.

"עונה" - לענין חוק זה - שלושה חדשים רצופים בשנה שבהם עבד לפחות 60 יום.

(ב) עובד שעבר ממקום עבודה למקום עבודה אצל אותו מעביד ונתחלפו המעבידים במקום העבודה הנוכחי, זכאי לקבל פיצויי-פיטורים מהמעביד הקודם בעד תקופת עבודתו אצלו או במקום העבודה הקודם כאילו פוטר העובד ביום חילופי המעבידים כאמור; קיבל המעביד החדש כאמור על עצמו, על פי התחייבות בכתב כלפי העובד את האחריות לפיצויי-הפיטורים שהיה העובד זכאי לקבלם מהמעביד הקודם כאמור, יהיה המעביד הקודם פטור מתשלום הפיצויים ויראו, לענין חוק זה, את תקופת עבודתו של העובד אצל המעביד הקודם או במקום העבודה הקודם כאילו עבד במקום העבודה הנוכחי.

2. רציפות בעבודה (תיקון: תשל"ו, תשל"ז)

לענין סעיף 1 יראו רציפות בעבודה אפילו חלה בה הפסקה מחמת -

(1) שירות צבאי ושירות חלקי כמשמעותם בחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), תש"ט1949-, למעט שירות צבאי מלא על פי התחייבות לשירות קבע שלא נתקיימו בו התנאים הקבועים בסעיף 1(ד) לחוק האמור, וכן שירות מילואים לפי חוק שירות בטחון, תשי"ט1959- (נוסח משולב), ושירות על פי צו לפי סעיף 26 לחוק האמור;

(2) יום המנוחה השבועית או חג שאין עובדים בהם, אם על פי חוק ואם על פי נוהג או הסכם, וכן אחד במאי;

(3) חופשה שנתית;

(4) חופשה או פגרה בשכר שניתנו לעובד על פי חוק או בהסכמת המעביד;

(5) חופשה או פגרה שלא בשכר שניתנו לעובד על פי חוק או בהסכמת המעביד;

(6) שביתה או השבתה;

(7) תאונה או מחלה;

(8) ימי-אבל במשפחה שמטעמי דת או נוהג לא עבד בהם העובד;

(9) הפסקה ארעית ללא ניתוק יחסי עובד ומעביד או הפסקה תוך ניתוק יחסי עובד ומעביד שאינה עולה על שלושה חדשים;

(10) אימון לשירות עבודה לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום, תשכ"ז1967-.

3. אימתי פיטורים אינם פוגעים בזכויות

פיטורים סמוך לפני סוף שנת עבודה ראשונה, יראו אותם - אם לא הוכח היפוכו של דבר - כאילו נעשו מתוך כוונה להימנע מחובת תשלום פיצויי-פיטורים ואין פיטורים כאלה פוגעים בזכות הפיצויים.

4. מעביד שנפטר

עובד שעבודתו נפסקה מחמת פטירה או פשיטת-רגל של מעבידו, ובתאגיד - פירוקו או מחיקתו, זכאי לפיצויי-פיטורים כאילו פוטר.

5. עובד שנפטר (תיקון: תשל"ז, תש"ם)

(א) נפטר עובד, ישלם המעביד לשאריו פיצויים כאילו פיטר אותו.

"שארים" לענין זה - בן זוג של העובד בשעת פטירתו, לרבות הידוע

בציבור כבן-זוגו והוא גר עמו, וילד של העובד שהוא בגדר תלוי במבוטח לענין גימלאות לפי פרק ג' לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח-1968, ובאין בן-זוג או ילדים כאמור - ילדים והורים שעיקר פרנסתם היתה על הנפטר וכן אחים ואחיות שגרו בביתו של הנפטר לפחות שנים-עשר חודש לפני פטירתו וכל פרנסתם היתה על הנפטר.

(ב) היו פיצויי-פיטורים משתלמים לשארים שאינם בן-זוג או ילד התלוי כאמור, יפקדו הפיצויים בבית הדין האזורי לעבודה וינתנו לשארים שיקבע בית דין האזורי לעבודה ולפי החלוקה שיקבע, בהתחשב במצב הכלכלי ובמידת תלותם בעובד שנפטר.

(ג) פיצויים המשתלמים לשארים של עובד שנפטר לא יראו אותם כחלק מהעזבון.

6. התפטרות לרגל מצב בריאות לקוי

התפטר עובד לרגל מצב בריאותו הוא או של בן משפחתו, ולאור המימצאים הרפואיים, תנאי העבודה ושאר נסיבות הענין היתה סיבה מספקת להתפטרות - רואים לענין פיצויי-פיטורים את התפטרותו כפיטורים.

בסעיף זה "בן משפחה" - בן משפחה שנקבע בתקנות באישור ועדת העבודה של הכנסת.

7. התפטרות של הורה (תיקון: תשכ"ד, תשמ"ח, תשנ"א, תשנ"ה)

(א) התפטרה עובדת, תוך תשעה חדשים מיום שילדה, על מנת לטפל בילדה - יראו לענין חוק זה את התפטרותה כפיטורים. והוא הדין בעובדת שקיבלה לאימוץ, לבדה או עם בעלה, ילד שטרם מלאו לו שלוש עשרה שנים, ותוך תשעה חדשים מיום קבלתו לאימוץ התפטרה על מנת לטפל בו, ובלבד שניתן צו אימוץ, בין לפני התפטרותה ובין לאחריה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יחולו בשינויים המחוייבים, על עובד, והכל אם נתקיים בו אחד מאלה:

(1) בת זוגו של העובד הועסקה כעובדת במשך ששה חדשים רצופים לפחות בסמוך לפני יום התפטרותו; לענין זה יראו כעבודה גם תקופת הפסקה בעבודה שבה נמשכים יחסי עובד ומעביד;

(2) הילד נמצא בהחזקתו הבלעדית, או בטיפולו הבלעדי מחמת נכות או מחלה של בת זוגו.

(3) בת זוגו של העובד היתה עובדת עצמאית במשך שנים-עשר חודשים רצופים לפחות בסמוך לפני יום הלידה או בסמוך לפני קבלת הילד לאימוץ, לפי הענין, ולא הפסיקה את עיסוקה לצורך טיפול בילד.

(ג) התפטר אחד מבני הזוג כאמור בסעיף קטן (א) או (ב) לפי הענין, לא יחולו הוראות סעיף זה על בן הזוג השני.

(ד) שר העבודה והרווחה רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, הוראות בדבר חובת מסירת הודעות למעביד לענין סעיף זה מאת בני זוג או אחד מהם ותוצאות אי מסירת הודעות כאמור.

(ה) שר העבודה והרווחה יקבע בתקנות, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, הוראות בדבר הגדרת עובדת עצמאית לענין סעיף קטן (ב)(3) וכן כללים בדבר הוכחת עיסוקה כעובדת עצמאית ודרכי הוכחה בענין אי הפסקת עיסוקה, כאמור באותו סעיף קטן.

א. התפטרות עקב שהייה במקלט לנשים מוכות (תיקון: תש"ס)

התפטר עובדת עקב שהייתה במקלט לנשים מוכות, אשר אושרה על ידי לשכת סעד או משרד העבודה והרווחה, רואים את ההתפטרות לענין חוק זה כפיטורים, ובלבד שסמוך לפני התפטרותה שהתה במקלט כאמור תקופה של שישים ימים לפחות; לענין סעיף זה, "אישור", "לשכת סעד" ו"מקלט לנשים מוכות" - כהגדרתם בסעיף 7(ג)(5) לחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954.

8. התפטרות לרגל העתקת מגורים (תיקון: תשמ"ח)

לענין חוק זה יראו כפיטורים התפטרות של עובד עקב העתקת מקום מגוריו -

(1) לרגל נישואיו - לישוב בישראל בו היה גר בן-זוגו, בתנאים שנקבעו בתקנות, באישור ועדת העבודה של הכנסת;

(2) לישוב חקלאי - מישוב שאינו חקלאי, או לישוב באזור פיתוח מישוב שאינו באזור פיתוח, בתנאים שנקבעו בתקנות, באישור ועדת העבודה של הכנסת או מישוב שאינו עיר פיתוח כמשמעותה בחוק ערי ואזורי פיתוח, התשמ"ח-1988, לעיר פיתוח לענין סעיף 9 לחוק האמור, ובלבד שהוכיח כי הוא תושב, כהגדרתו בחוק האמור, בעיר הפיתוח; לענין פסקה זו "ישוב חקלאי" או "ישוב באזור פיתוח" - ישוב שנמנה עם סוגי ישובים שנקבעו בתקנות, באישור ועדת העבודה של הכנסת, כישובים חקלאיים או ישובים באזור פיתוח, הכל לפי הענין;

(3) מחמת סיבות אחרות שנקבעו בתקנות, באישור ועדת העבודה של הכנסת, כסיבות המצדיקות את העתקת מקום מגוריו של העובד.

9. אי-חידוש חוזה עבודה

(א) היה עובד מועבד על פי חוזה לתקופה קצובה והגיעה התקופה לקצה, רואים אותו לענין חוק זה כאילו פוטר, זולת אם הציע לו המעביד לחדש את החוזה; סירב העובד לחדש את החוזה - רואים אותו, לענין חוק זה, כאילו התפטר.

(ב) הצעת המעביד לחדש את החוזה כאמור בסעיף קטן (א) צריך שתימסר לעובד לפחות שלושה חדשים לפני תום תקופת החוזה.

10. (בוטל) (תיקון: תשל"ז)

11. התפטרות אחרת שדינה כפיטורים (תיקון: תשל"ז, תשנ"ה, תשס"ד, תשס"ו)

(א) התפטר עובד מחמת הרעה מוחשית בתנאי העבודה, או מחמת נסיבות אחרות שביחסי עבודה לגבי אותו העובד שבהן אין לדרוש ממנו כי ימשיך בעבודתו, רואים את ההתפטרות לענין חוק זה כפיטורים.

(ב) התפטר עובד עונתי לאחר שעבד לפחות שלוש עונות רצופות באותו מקום עבודה מחמת שלא הובטחה לו עבודה רצופה באותו מקום עבודה - רואים אותו כאילו פוטר.

(ג) התפטר עובד סמוך לפני התגייסותו לשירות סדיר כמשמעותו בסעיף 1 לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), תש"ט1949-, בשל התגייסותו כאמור, רואים את ההתפטרות לענין חוק זה כפיטורים והוא הדין בעובד שהתפטר סמוך לפני שהתנדב לשרת בשירות לאומי כמשמעותו בפסקה 3(ב) להגדרת "ילד" שבסעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה1995-, ובלבד ששירת בשירות לאומי שישה חודשים לפחות.

(ד) עובד שהתפטר מחמת שנבחר לראש רשות מקומית או לסגן ראש רשות מקומית וכהונתו במשכורת מקופת הרשות המקומית, רואים את ההתפטרות לענין חוק זה כפיטורים; הוראה זו לא תחול אם המעביד הסכים בכתב כלפי העובד כי התקופה שבה יכהן העובד בכהונתו תיחשב כחופשה ללא תשלום.

(ה) התפטר עובד לאחר שהגיע לגיל הפרישה, כמשמעותו בחוק גיל פרישה, התשס"ד2004-, רואים את ההתפטרות לענין חוק זה כפיטורים; ואולם מותר לזקוף על חשבון פיצויי הפיטורים המגיעים מכוח סעיף קטן זה, או במקומם, כל סכום המשתלם לעובד מקופת גמל, כמשמעותה בסעיף 47 לפקודת מס הכנסה, עקב תשלומי המעביד לקופה, ושנועד לשמש כפיצויי פיטורים או לבוא במקומם, והוא אף אם לא נתקיימו התנאים האמורים בסעיפים 14 או 20.

11א. פיצויים למתגייס למשטרה (תיקון: תשל"ג)

המתגייס למשטרת ישראל או לשירות בתי הסוהר, ובסמוך לפי גיוסו היה עובד והתפטר מעבודתו על מנת להתגייס כאמור, יהיו הוא או שאיריו זכאים לפיצויי-פיטורים אם נתקיימה בו אחת מאלה:

(1) הוא שירת במשטרה או בשירות בתי-הסוהר ששה חדשים לפחות;

(2) שירותו כאמור נפסק מחמת אחת העילות המזכות בפיצויי-פיטורים לפי חוק זה;

(3) שירותו כאמור נפסק מחמת שנמצא בלתי מתאים לשירות, ובלבד שלא נפסק השירות בנסיבות שלא היו מזכות אותו בפיצויי פרישה מהמשטרה או משירות בתי הסוהר, הכל לפי הענין.

12. שיעור הפיצויים (תיקון: תשכ"ה)

(א) שיעורם של פיצויי הפיטורים הוא: שכר חודש אחד לכל שנת עבודה בעובד במשכורת אצל מעביד, או באותו מקום עבודה, ושכר שבועיים לכל שנת עבודה בעובד בשכר כאמור; חלק של שנה שלאחר שנת עבודה מזכה את העובד בפיצויים יחסיים, ולגבי עובד עונתי - חלק של השנה מזכה אותו בפיצויים יחסיים אף אם תקופת עבודתו אינן מצטרפות לשנה.

לענין זה, "עובד במשכורת" - עובד שעיקר גמול עבודתו, משתלם על בסיס של חודש או של תקופה ארוכה יותר; "עובד בשכר" - עובד שאינו עובד במשכורת.

(ב) שר העבודה רשאי, לאחר התייעצות בשר האוצר ובאישור ועדת העבודה של הכנסת, להגדיל בתקנות את שיעור פיצויי הפיטורים לעובד בשכר; תקנות כאמור יכול שיהיו כלליות או לפי ענפי עבודה.

13. חישוב שכר עבודה

שר העבודה באישור ועדת העבודה של הכנסת, יקבע בתקנות, דרך כלל או לסוגים, את המרכיבים של שכר העבודה הכולל שיובאו בחשבון שכר העבודה לענין פיצויי-פיטורים, את שיטת חישוב השכר שישמש בסיס לחישוב פיצויי הפיטורים ואת ההפסקות שחלו בעבודה בנסיבות האמורות בפיסקאות (1) - למעט שירות מילואים ושירות על פי צו לפי סעיף 26 לחוק שירות הבטחון, תשי"ט-1959 (נוסח משולב) - (5), (7) או (9) לסעיף 2 שלא יבואו במנין לקביעת סכום הפיצויים; בהתקנת תקנות אלה יתחשב שר העבודה בהוראות לענין זה שבהסכם הקיבוצי החל על המספר הגדול ביותר של עובדים שהתקנות נוגעות להם.

13א. חישוב הפיצויים כשהשכר הופחת זמנית (תיקון: תשמ"ו)

נקבע בהסכם קיבוצי כי שכרם של העובדים יופחת זמנית או לתקופה מסויימת בלבד שנקבעה בו, לעומת השכר שהיו זכאים לו אילו לא כן, יראו לענין חישוב הפיצויים של עובד שההסכם חל עליו, כאילו שכרו לא הופחת; לענין זה, "הסכם קיבוצי" - לרבות הסדר קיבוצי.

13ב. חישוב הפיצויים לפי שכר מינימום (תיקון: תשנ"ו)

על אף הוראות סעיף 13, לא יפחת שכר העבודה שיובא בחשבון לענין חישוב פיצויי פיטורים, משיעור שכר המינימום כהגדרתו בסעיף 1 לחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987, לפי היקף המשרה.

14. פיצויים ותגמולים

תשלום לקופת-תגמולים, לקרן-פנסיה או לקרן כיוצא באלה, לא יבוא במקום פיצויי-פיטורים אלא אם נקבע כך בהסכם הקיבוצי החל על המעביד והעובד ובמידה שנקבע, או אם תשלום כאמור אושר על ידי שר העבודה ובמידה שאושר.

15. פיצויים וגימלת פרישה

היה עובד או שאירו זכאי על פי חיקוק לגימלה מן המעביד עקב פרישת העובד מהעבודה או מסיבה אחרת, תבוא הגימלה במקום זכותו לפיצויי-פיטורים לפי חוק זה.

16. פיטורים ללא פיצויים מכוח הסכם קיבוצי

לא יהיה עובד זכאי לפיצויים או יהיה זכאי לפיצויים חלקיים בלבד, הכל לפי הענין, אם פוטר בנסיבות, שעל פי הסכם קיבוצי החל על המעביד והעובד - ובאין הסכם כזה, על פי ההסכם הקיבוצי החל על המספר הגדול ביותר של העובדים באותו ענף - מצדיקות פיטורים

ללא-פיצויים או בפיצויים חלקיים בלבד.

17. פיטורים ללא פיצויים מכוח פסק דין (תיקון: תש"ם)

בענף העבודה שאין בו הסכם קיבוצי, רשאי בית הדין האזורי לעבודה לקבוע שפיטוריו של עובד היו בנסיבות המצדיקות פיטורים ללא-פיצויים או בפיצויים חלקיים שיקבע; בדונו בענין זה יונחה בית הדין האזורי לעבודה על פי הכללים שבהסכם הקיבוצי החל על המספר הגדול ביותר של עובדים.

18. אישור

אישור של שר העבודה, או של מי שהוסמך לכך על ידיו, כי הסכם קיבוצי פלוני חל על מעביד ועובד, או על המספר הגדול ביותר של עובדים בענף או על המספר הגדול ביותר של עובדים, הכל לפי הענין, יהיה ראיה מכרעת לענין הסעיפים 16 ו-17.

19. זכות עדיפות לחזור לעבודה ופיצויי פיטורים

פוטר עובד עקב צמצום בהיקף העבודה במפעל והובטחה לו זכות-עדיפות לחזור לעבודה במפעל תוך זמן קצוב, יחולו בכל הנוגע לפיצויי-פיטורים ההוראות שבהסכם הקיבוצי החל על העובד והמעביד - ובאין הסכם קיבוצי לאותו ענין, ההוראות שבהסכם מיוחד בין הרשאים להיות צד להסכם קיבוצי - ובלבד שלא יהיה בהסכמים כאמור ויתור של קבע על פיצויי-פיטורים.

20. הבטחת צבירת הפיצויים בהסכם קיבוצי

מותר שהסכם קיבוצי יקבע את הדרכים והשיטות לתשלום פיצויי-פיטורים, לרבות הפקדתם לזכות העובד, כדי להבטיח הצטברותם לזכותו ומשנקבע כך ישולמו הפיצויים בהתאם להסכם.

21. צו הפקדה (תיקון: תשס"ה)

שר העבודה, לאחר התייעצות בשר האוצר ובאישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי להורות, בצו, למעבידים להפקיד בקופת-גמל כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן - קופת גמל), סכומים בשיעור שייקבע בצו, כדי להבטיח הצטברותם של פיצויי-הפיטורים שהמעבידים עשויים לשלם לעובדיהם על פי חוק זה (להלן - צו הפקדה).

22. סוגי מעבידים

בצו-הפקדה שיפורסם ברשומות, יוגדרו סוגי המעבידים שעליהם הוא חל לפי ענפי-כלכלה, גודל מפעלים או אזורים ותחילת תקפו ובלבד שתחילתו לא תקדם לתאריך פרסומו.

23. תקנות בדבר כספים שהופקדו

שר העבודה רשאי, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לקבוע בתקנות הוראות בענינים שלהלן במידה ולא נקבע אחרת בכללים שהותקנו על פי סעיף 47 לפקודת מס-הכנסה:

(1) אופן השקעת הכספים שהופקדו על פי צו-הפקדה;

(2) אופן תשלום פיצויי-הפיטורים לעובדים שלזכותם הופקדו הכספים על פי צו-הפקדה, והנוהל בקשר לכך;

(3) ייעוד הכספים שהופקדו על פי צו-הפקדה בקופת-גמל והאישור שניתן לה על פי סעיף 47 לפקודת מס-הכנסה תם תקפו או בוטל, או שהקופה התפרקה או נמחקה;

(4) הגדלת הסכומים שיש להפקיד בהתאם לצו-הפקדה במקרה של פיגור בהפקדתם ושיעור ההגדלה.

24. גביה

(א) פקודת המסים (גביה) - להוציא סעיף 12 שבה - חלה על גביית הכספים שיש להפקידם בהתאם לצו-הפקודה כאילו היו מס כמשמעותו בפקודה האמורה.

(ב) שר העבודה רשאי למנות אדם שיהיו לו הסמכויות של ממונה על המחוז ושל קצין-מחוז לענין הפקודה האמורה והוא ימלא לענין סעיף זה את התפקידים המוטלים על ממונה על מחוז ועל קצין-מחוז לפי הפקודה האמורה.

25. מועד ההפקדה

סכומים שיש להפקידם בהתאם לצו-הפקדה יופקדו תוך 42 יום לאחר תשלום השכר בעד אותה תקופת-עבודה; שר העבודה או מי שיוסמך לכך על ידי, רשאי להאריך את המועד האמור לתקופה שלא תעלה על שלושה חדשים.

26. סכומים משוריינים (תיקון: תשל"ג, תשנ"ח)

(א) סכומים ששולמו במקום פיצויי פיטורים לפי סעיף 14, או שהופקדו לפי סעיף 20 או לפי סעיף 21, או ששולמו לקופת גמל לתשלום פיצויי פיטורים או ששולמו או שהופרשו לקופת גמל לקצבה -

(1) אינם ניתנים להחזרה, להעברה, לשעבוד או לעיקול; הוראה זו לא תחול על סכום ששולם או הופקד כאמור בעד עובד שבינתיים חדל לעבוד בנסיבות שאינן מזכות אותו בפיצויי פיטורים, אלא אם הסכום מיועד גם לביטוח קצבה ולא נקבע בהסכם קיבוצי או בהסכם אחר שהוא ניתן להחזרה או להעברה;

(2) אינם חלק מנכסי המעביד במקרה של פטירה, פשיטת רגל או פירוק, במידה שתביעות העובדים לפי חוק זה לא סולקו.

(ב) הוראות סעיף זה יחולו גם לגבי ריבית והפרשי הצמדה שנוספו על סכומים כאמור.

27. זכות בכורה

לענין גביית חובות, אשר לפי פקודת פשיטת-הרגל, 1936, או לפי פקודת החברות סילוקם קודם לכל יתר החובות - רואים פיצויי-פיטורים כשכר-עבודה שיש לסלקו קודם לכל יתר החובות, אלא שסכום הפיצויים ושכר העבודה ביחד המסולקים כאמור לא יעלה על 150% מהסכום המכסימלי של שכר העבודה שאפשר לסלקו קודם לכל יתר החובות לפי הפקודות האמורות; כן יהיו פיצויים כאמור חוב מהחובות שסילוקם קודם לחובות אחרים בפירוק אגודה שיתופית, או אגודה לפי החוק העותומני.

28. שכר הכולל פיצויי פיטורים

הסכם בין מעביד לבין עובד, שפורש בו שהפיצויים כלולים בשכר העבודה וההסכם אושר על ידי שר העבודה או מי שהוסמך על ידיו לכך, יבוא לענין הפיצויים במקום הוראות חוק זה ובלבד שאין הסכם קיבוצי החל על המעביד והעובד המחייב תשלום פיצויי-פיטורים.

29. פשרה והודאת סילוק

פשרה לענין פיצויי-פיטורים והודאת סילוק לא יאה להן תוקף, אלא אם נערכו בכתב ונאמר בהן במפורש שהן לגבי פיצויי-הפיטורים.

30. המדינה כמעביד

(א) לענין חוק זה דין המדינה בתור מעביד כדין כל מעביד אחר.

(ב) לגבי הנמנה עם חיל המשטרה או שירות בתי-הסוהר, לרבות סוהר נוסף זמני -

(1) לא יחולו סעיפים 2(6), 8 ו-17;

(2) סעיף 3 לא יחול על פיטורים לפי סעיף 9 לפקודת המשטרה ולפי סעיף 16 לפקודת בתי-הסוהר, 1946;

(3) אין רואים שינוי בתנאי-עבודה כהרעה מוחשית בתנאי עבודה כאמור בסעיף 11 אם השינוי נעשה מכוח סמכות לפי פקודת המשטרה, פקודת בתי הסוהר, 1946, תקנות לפיהן, כללי השירות במשטרה או כללי השירות בבתי הסוהר;

(4) במקום הסכם קיבוצי החל על המעביד והעובד שמדובר בו בסעיף 16, רואים כאילו מדובר בו בכללי השירות במשטרה או בכללי השירות בבתי-הסוהר, לפי הענין.

31. שמירת זכויות

חוק זה אינו בא למעט מכל זכות הנתונה לעובד לפי חוק, הסכם קיבוצי או חוזה-עבודה, ולענין סעיף 12 גם לפי הנוהג, ולא יתפרש כממצה זכויותיו של עובד בכל משא-ומתן לקביעת זכויות בקשר לפרישה מעבודה.

32. חובת התייעצות

לא יתקין שר העבודה תקנות אלא לאחר התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ועם ארגונים ארציים יציגים של מעבידים שלדעת השר הם נוגעים בדבר.

33. ביצוע ותקנות

שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

34. תחילה

תחילתו של חוק זה הוא ביום ט"ז בטבת תשכ"ד (1 בינואר 1964).

1 ס"ח תשכ"ג, 136; תשכ"ד, 167; תשכ"ה, 215; תשל"ג, 222, 258; תשל"ו, 96; תשל"ז,
27, 87, 115, 153; תש"ם, 135; תשמ"ו, 148; תשמ"ח, 42, 101; תשנ"א, 157; תשנ"ה,
178; תשנ"ו, 20; תשנ"ח, 322; תש"ס, 246; תשס"ד, 51; תשס"ה, 913; תשס"ו, 386.

2 סעיף 5 לחוק שירות לאומי בהתנדבות לבנים (תיקוני חקיקה), התשס"ו-2006 (ס"ח
תשס"ו, 386) קובע לגבי תיקון תקנה 11(ג):

"5. הוראות מעבר

(א) בסעיף זה -

"בן המשרת בשירות לאומי" - בן המשרת בהתנדבות בשירות לאומי כאמור בפסקה
(3)(ב)(2) להגדרה "ילד" שבסעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחה בסעיף 1(4) לחוק
זה;

"בת המשרתת בשירות לאומי" - בת המשרתת בהתנדבות בשירות לאומי כאמור בפסקה
(3)(ב)(1) להגדרה "ילד" שבסעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי.

(ב) הוראה בכל דין שערב יום התחילה חלה על בת המשרתת בשירות לאומי והוחלה, מכוח
הוראות סעיף 1 להוראת השעה, גם על בן המשרת בשירות לאומי, תמשיך לחול על בן
כאמור, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת.

(ג) בן ששירת בהתנדבות בשירות לאומי, בתקופה הקובעת, במסגרת תכנית ניסיונית,
כאמור בהוראת השעה, לרבות בן ששירת בהתנדבות בשירות לאומי כאמור בסעיף 4
להוראת השעה, יראו אותו כבן ששירת בהתנדבות בשירות לאומי כאמור בפסקה (3)(ב)(2)
להגדרה "ילד"